

KONSTYTUCJA 3 MAJA 1791 – 2020

229 lat temu Sejm Czteroletni po burzliwej debacie przyjął przez aklamację ustawę rządową, która przeszła do historii jako Konstytucja 3 Maja.

Uchwalona 3 maja 1791 r. Ustawa Rządowa była ukoronowaniem panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Była drugą na świecie i pierwszą w Europie ustawą regulującą organizację władz państwowych, prawa i obowiązki obywateli.

Autorami Konstytucji 3 maja byli Król Stanisław August Poniatowski, Ignacy Potocki i Hugo Kołłątaj.

Konstytucja 3 Maja:

- Wprowadzała trójpodział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.
- Znosiła takie „narzędzia władzy szlacheckiej” jak liberum veto, konfederacje, sejm skonfederowany oraz ograniczała prawa sejmików ziemskich.
- Jej celem miało być ratowanie Rzeczypospolitej, której terytorium zostało uszczuplone w wyniku I rozbioru przeprowadzonego przez Prusy, Austrię i Rosję w 1772 r.
- Potwierdzała przywileje mieszczańskie nadane w akcie prawnym z 18 kwietnia 1791 roku. Według tego aktu, mieszczenie mieli prawo do bezpieczeństwa osobistego, posiadania majątków ziemskich, prawo zajmowania stanowisk oficerskich i stanowisk w administracji publicznej a także prawo nabywania szlachectwa.
- W dniu ustanowienia Konstytucji 3 maja przestaje istnieć Rzeczpospolita Obojga Narodów w jej miejsce zostaje powołana Rzeczpospolita Polska.
Zniesiona zostaje wolna elekcja.
- Katolicyzm został uznany za religię panującą, jednocześnie zapewniono swobodę wyznań.
- Aby Konstytucja była zawsze aktualna co 25 lat miał się zbierać Sejm Konstytucyjny, który miałby prawo zmienić zapisy w konstytucji.

Od 1989 roku Święto Konstytucji 3 maja – jest świętem narodowym, a od 2007 roku obchodzone jest również na Litwie.

Link do za poznania się z Konstytucją na stronie Biblioteki Sejmowej
<http://libr.sejm.gov.pl/tek01/txt/kpol/1791.html>